

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о.
Бања Лука
за период 01.01-31.12.2023. године**

Број: РВ070-24

Бања Лука, 26.12.2024. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености.....	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	9
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	9
	4. Набавке.....	11
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана	12
	6. Финансијски извјештаји.....	13
	6.1. Биланс успјеха	13
	6.1.1. Пословни приходи и расходи.....	14
	6.1.2. Финансијски приходи и расходи	17
	6.1.3. Добитак/губитак редовне активности.....	17
	6.1.4. Остали добици и губици.....	17
	6.1.5. Нето добит и губитак периода.....	17
	6.2. Биланс стања.....	17
	6.2.1. Билансна актива	17
	6.2.2. Билансна пасива	21
	6.2.3. Ванбилансна евиденција.....	25
	6.3. Биланс токова готовине	25
	6.4. Временска неограниченост пословања	25
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	25
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје	26

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају са стањем на дан 31.12.2023. године; Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду и Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, финансијски извјештаји Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука, истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2023. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ИССАИ стандардима ревизије 2200 - 2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ИССАИ 130 - Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2023. године није извршен у складу са чланом 18. став (2) и (7) и чланом 20. став (3) и (4) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, јер Јавно предузеће „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука није сачинило пописне листе за остале некретнине (аутопутеве), потраживања, готовину у сефовима на наплатним станицама, туђу имовину у закупу, обавезе и ванбилансну евиденцију и пописом нису утврђене количинске и вриједносне разлике између књиговодственог и стварног стања осталих некретнина (аутопутева), а извјештај о попису не садржи упоредни преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања сталних средстава.

Као што је наведено под тачком 6.1.1.2. овог Извјештаја:

Трошкови бруто плата и накнада прецијењени су у износу од 117.179 КМ, а потцијењени су трошкови бруто осталих личних примања, јер је накнада члановима управе за остварене резултате у раду класификована на трошковима бруто накнада, што није у складу са чланом 44. став (8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Трошкови производних услуга су прецијењени у износу од 52.745 КМ, као и порез на додату вриједност у износу од 8.967 КМ, а нераспоређена добит ранијих година прецијењена у износу од 52.745 КМ. Претходно наведено је имало утицај на исказану нераспоређену добит текуће године, јер трошкови за одржавање опреме нису

евидентирани у периоду настанка пословног догађаја, што није у складу са MPC 1 Презентација финансијских извјештаја, параграф 27 и 28.

Као што је наведено под тачком 6.2.1.3 овог Извјештаја:

Потраживања од купаца у земљи су прецијењена у износу од 357.756 KM, а потцијењени су готовина у износу од 282.709 KM и краткорочна разграничења у износу од 75.047 KM, јер су у финансијским извјештајима са стањем на дан 31.12.2023. године исказана потраживања од купаца која су наплаћена, а новчана средства нису исказана, што није у складу са чланом 22. став (8) и (9) и 24. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МСФИ 15 Приход од уговора са купцима (параграф 31 и 105).

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука за годину која се завршава на дан 31.12.2023. године су објелодањена питања везана за наставак пословања у складу са начелом сталности пословања.

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука за годину која се завршава на дан 31.12.2023. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије тих финансијских извјештаја као цјелине а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаног у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, нема других питања која треба објавити у Извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима и међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале усљед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ИССАИ стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје. Погрешни искази могу настати као последица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене. Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја. Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 26.12.2024. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука за 2023. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука за 2023. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ИССАИ 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. Извјештаја:

Именовање чланова Надзорног одбора није проведено путем отвореног поступка избора именованих лица, односно по јавном конкурсима како је то прописано чланом 6. Закона о јавним предузећима, Законом о министарским, владиним и другим именованима и чланом 26. Статута Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука. Умјесто тога, Скупштина Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука је рјешењима о именовању из 2023. године именовала вршиоце дужности предсједника и чланова Надзорног одбора.

Именовање управе Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука није проведено по јавном конкурсима како је то прописано чланом 11. став (1) Закона о јавним предузећима и чланом 38. и 39. Статута Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука. Умјесто тога, Надзорни одбор Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука је одлуком из 2022. године именовао вршиоца дужности директора, а одлукама из 2020. и 2022. године вршиоце дужности извршних директора, са којима су закључени уговори о раду и правима и обавезама вршилаца дужности.

Уговори о дјелу су закључени са пет извршилаца за послове који представљају редовну, основну дјелатност Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука, што није у складу са чланом 205. Закона о раду и чланом 92. став (1) Колективног уговора Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука.

Као што је наведено под тачком 6.1.1.2. овог Извјештаја:

За 159 запослених током 2023. године вршено је увећање плате по основу радног учинка без утврђеног појединачног плана рада и реализације плана, што није у складу са чланом 103. став (2) и (3) Колективног уговора у Јавном предузећу „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука.

Бања Лука, 26.12.2024. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) поступци и процедуре провођења пописа имовине и обавеза и извјештавање о попису врши у складу са чланом 18. став (2) и (7) и 20. став (3) и (4) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,
- 2) пословни расходи презентују у обрачунском периоду коме припадају сходно захтјевима МРС 1 Презентација финансијских извјештаја (параграф 27 и 28),
- 3) трошкови осталих личних примања класификују у складу са чланом 44. став (8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 4) потраживања од купаца која су наплаћена не исказују на дан састављана финансијских извјештаја сходно захтјевима МСФИ 15 Приход од уговора с купцима (параграф 31 и 105),
- 5) одложена пореска средства/обавезе исказују у складу са параграфом 16 - 18 МРС 12 Порези на добитак,
- 6) интерним актом дефинишу критеријуми за признавање осталих грађевинских објеката (аутопутева) утврђивањем јединице мјере за њихово признавање у складу са параграфом 9 МРС 16 Некретнине, постројења и опрема и успоставе помоћне евиденције осталих грађевинских објеката (аутопутеви) у складу са чланом 11. став (6) и (7) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- 7) врши благовремено достављање и усаглашавање информације о поступцима експропријације са евиденцијама Правобранилаштва Републике Српске, те да се процјена исхода истих и објелодањивање информације о потенцијалним обавезама и потенцијалној имовини врши према захтјевима МРС 37 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (параграф 86 и 89).

Препоручује се Надзорном одбору да обезбиједи да се:

- 8) рачуноводственим политикама дефинише обрачунски период за признавање потраживања и прихода.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) уговори о дјелу закључују за послове који су ван дјелатности послодавца у складу са чланом 205. Закона о раду и чланом 92. став (1) Колективног уговора у Јавном предузећу „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука,
- 2) за набавке ресторанских услуга проводе поступци јавних набавки у складу са чланом 6., 17. и 18. Закона о јавним набавкама,
- 3) увећање плате по основу радног учинка врши на основу реализације појединачног плана рада, у складу са чланом 103. Колективног уговора у Јавном предузећу „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука,
- 4) благајничко пословање врши у складу са чланом 8. Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем и вођење помоћне књиге благајне врши у складу са чланом 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Препоручује се Скупштини Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука да обезбиједи да се:

- 5) именованье чланова надзорног одбора проводи путем отвореног поступка, односно по јавном конкурсy у складу са чланом 6. Закона о јавним предузећима, Законом о министарским, владиним и другим именованьяма и чланом 26. Статута Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука.

Препоручује се Надзорном одбору да обезбиједи да се:

- 6) именованье управе Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука проводи по јавном конкурсy у складу са чланом 11. став (1) Закона о јавним предузећима и чланом 38. и 39. Статута Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука,
- 7) успостави систем интерних контрола за додјелу стипендија у смислу да се дефинишу услови и поступак остваривања права на стипендије у складу са чланом 24. Статута Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука и чланом 7. Закона о јавним предузећима.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о јавним предузећима;
- Закон о привредним друштвима;
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- Закон о раду, члан 205;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о јавним путевима;
- Закон о министарским, владиним и другим именованима;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Закон о порезу на доходак, глава I-IV, VI, X, XII и XIII;
- Закон о доприносима;
- Одлука о утврђивању увећања плате, висине примања по основу рада и висине помоћи раднику;
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској;
- Статут Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука;
- Колективни уговор у Јавном предузећу „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука;
- Правилник о рачуноводственим политикама ЈП „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Јавно предузеће „Аутопутеви Републике Српске“ друштво са ограниченом одговорношћу Бања Лука, (у даљем тексту: Предузеће) основано је Одлуком о оснивању друштва од 10.11.2006. и 15.01.2009. године. Рјешењем о регистрацији Основног суда у Бањој Луци од 28.01.2009. године, Предузеће је регистровано са 100% учешћем Републике Српске, као оснивача.

Предузеће је у складу са рјешењима регистровано за обављање дјелатности изградње (не)стамбених зграда, изградње путева и аутопутева, мостова и тунела, водова за електричну струју и телекомуникације и осталих објеката нискоградње. Поред ових, Предузеће обавља и дјелатности друмског превоза робе, испитивање терена и припремних радова на градилишту, финансијске дјелатности, архитектонске и инжењерске дјелатности, дјелатности позивних центара и слично.

Органи Предузећа према Закону о јавним предузећима („Службени гласник Републике Српске“, број 75/04 и 78/11) су скупштина, надзорни одбор и управа (менаџмент).

Предузеће, се у складу са чланом 11. Статута Предузећа, финансира путем донаторства, домаћих и страних улагача, кредитних средстава, буџета Републике и јединица локалне самоуправе, накнада за употребу јавних путева и путарина за употребу и коришћење јавних путева у складу са чланом 63. Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“, број 89/13 и 83/19).

У складу са чланом 20. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске, Предузеће је доставило примједбе на Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији за период 01.01-31.12.2023. године на основу којих је преформулисан дио налаза и препорука. Достављене примједбе немају утицаја на дато мишљење.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је ревизију финансијских извјештаја Предузећа за период 01.01 – 31.12.2014. године и сачинила Извјештај о ревизији финансијских извјештаја Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука у којем је дато укупно 15 препорука.

Провођење препорука датих у поменутом извјештају било је предмет посебног прегледа статуса датих препорука који је извршен у 2017. години, о чему је сачињен Извјештај о статусу датих препорука (ИП 004-17) у којем је наведено да је 10 препорука проведено, три су дјелимично и двије препоруке нису проведене.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Организација и функционисање Предузећа највећим дијелом су дефинисани Статутом као општим актом Предузећа, Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста и Колективним уговором Предузећа.

Дјелатност Предузећа се обавља путем Сектора за техничке послове, Сектора за економско-финансијске послове, Сектора за правне послове и Пословне јединице у Бијелјини, односно кроз 11 одјељења и шест служби. Важећим Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста систематизовано је 107 радних мјеста за 340 извршилаца, а на дан 31.12.2023. године у Предузећу је било 244 запослених, од чега су 201 запослени на неодређено, 36 на одређено вријеме, три приправника и четири именована лица.

Именовање чланова надзорног одбора Предузећа није проведено у складу са чланом 6. Закона о јавним предузећима и чланом 26. Статута Предузећа, којим је прописано да приликом номиновања кандидата за избор чланова надзорног одбора, орган надлежан за избор (Скупштина предузећа) поступа у складу са Законом о министарским, владиним и другим именовањима („Службени гласник Републике Српске”, број 41/03), којим је регулисан отворени поступак избора којим се врши коначно именовање на позиције у предузећу у којем Влада Републике Српске има правни интерес (предузећа у власништву Владе Републике Српске). Надзорни одбор Предузећа чине три члана, чије су обавезе и дужности прописане Статутом Предузећа, а који су именовани рјешењима о именовању вршилаца дужности чланова надзорног одбора од стране Скупштине Предузећа из 2023. године.

Именовање управе Предузећа (директора и извршног директора) није проведено у складу са чланом 11. став (1) Закона о јавним предузећима и чланом 38. и 39. Статута Предузећа, којим је прописано да управу бира надзорни одбор на основу јавног конкурса. Умјесто тога, Надзорни одбор Предузећа је одлуком из 2022. године именовао вршиоца дужности директора Предузећа, а одлукама из 2020. и 2022. године вршиоце дужности извршних директора, са којима су закључени уговори о раду и правима и обавезама вршилаца дужности.

У току 2023. године закључени су уговори о дјелу са 13 извршилаца, од чега су уговори о дјелу са пет физичких лица закључени за послове у оквиру дјелатности послодавца, што није у складу са чланом 205. Закона о раду и чланом 92. став (1) Колективног уговора Предузећа, којим је прописано да послодавац може закључити уговор о дјелу ради обављања послова који су ван дјелатности послодавца.

Предузеће је у току 2023. године на основу одлуке в.д. директора додијелило стипендије за девет студената, а актима Предузећа није предвиђена могућност одобравања стипендија, односно додјела стипендија није у складу са чланом 24. Статута и чланом 7. Закона о јавним предузећима, којим је прописана надлежност надзорног одбора за доношење општих аката.

Током 2023. године истекао је рок важења рјешења о ослобађању од плаћања путарине за поједине категорије корисника који право остварују у складу са чланом 66. Закона о јавним путевима (лица са инвалидитетом, лица обољела од ријетких болести), а која након истека рјешења нису поднијела захтјев за ослобађање плаћања путарине сходно члану 11. став (2) Правилника о поступку и начину остваривања права на ослобађање плаћања путарине. Наведена лица иста права и даље користе.

У складу са Одлуком о попису и о именовању комисија за попис и усклађивању књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза на дан 31.12.2023. године, извршен је попис и евидентирање резултата пописа имовине и обавеза. Ревизијом провођења истог утврђене су неусаглашености са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске”, број 45/16 и 113/21 - у даљем тексту: Правилник о попису), јер:

- Предузеће није сачинило пописне листе за остале некретнине (аутопутеви), потраживања, готовину у сефовима на наплатним станицама, туђу имовину у закупу, обавезе и ванбилансну евиденцију,
- пописом нису утврђене количинске и вриједносне разлике између књиговодственог и стварног стања осталих некретнина (аутопутева), што није у складу са чланом 18. став (2) и (7) Правилника о попису,
- извјештај о попису не садржи упоредни преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања сталних средстава, како је прописано чланом 20. став (3) и (4) Правилника о попису.

У складу са чланом 14. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16) Предузеће је у току 2019. године именовало одговорно лице задужено за успостављање, провођење и развој финансијског управљања и контроле и за 2023. годину донесен је план рада за успостављање финансијског управљања и контроле, односно у складу са одредбама Правилника о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 1/22), сачињен је годишњи извјештај електронским попуњавањем обрасца Извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2023. годину са прилозима. Предузеће је у току 2022. године сачинило Стратегију управљања ризицима чији је саставни дио Регистар ризика, а у току 2021. године Књигу пословних процеса.

Сходно напријед наведеном и под тачкама 4. и 6. извјештаја, успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да обезбиједи истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и прописима.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **уговори о дјелу закључују за послове који су ван дјелатности послодавца у складу са чланом 205. Закона о раду и чланом 92. став (1) Колективног уговора у Јавном предузећу „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука,**
- **поступци и процедуре провођења пописа имовине и обавеза и извјештавање о попису врши у складу са чланом 18. став (2) и (7) и 20. став (3) и (4) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.**

Препоручује се Скупштини Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука да обезбиједи да се:

- **именовање чланова надзорног одбора проводи путем отвореног поступка, односно по јавном конкурсима како је то прописано чланом 6. Закона о јавним предузећима, Законом о министарским, владиним и другим именовањима и чланом 26. Статута Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука.**

Препоручује се Надзорном одбору Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука да обезбиједи:

- **да се именовање управе Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука проводи по јавном конкурсима како је то прописано чланом 11. став (1) Закона о јавним предузећима и чланом 38. и 39. Статута Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука,**
- **успостави систем интерних контрола за додјелу стипендија у смислу да се дефинишу услови и поступак остваривања права на стипендије у складу са чланом 24. Статута Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука и чланом 7. Закона о јавним предузећима.**

4. Набавке

План јавних набавки Предузећа је усвојен у вриједности од 50.774.900 КМ без пореза на додату вриједност, а Ребалансом плана јавних набавки планирана су 132 поступка јавних набавки укупне вриједности од 15.141.612 КМ и то 92 поступка путем директног

споразума (456.388 KM), седам поступака путем конкурентског захтјева (183.919 KM), 27 отворених поступака (13.366.178 KM), четири преговарачка поступка без објаве обавјештења (79.228 KM), два поступка за набавку услуга из Анекса II (70.000 KM) и четири поступка уз изузеће од примјене Закона о јавним набавкама (985.899 KM).

Према Извјештају о проведеним поступцима набавки у току 2023. године проведена су укупно 192 поступка у вриједности од 12.661.208 KM, и то 84 поступка путем директног споразума (324.987 KM), шест поступака путем конкурентског захтјева (169.853 KM), 16 отворених поступака (11.131.434 KM), 82 поступка за набавку услуга из Анекса II (61.035 KM) и четири поступка уз изузеће од примјене Закона о јавним набавкама у износу од 973.899 KM. Такође, завршено је осам поступака планираних Планом јавних набавки за 2022. годину укупне вриједности од 8.268.395 KM (три директна споразума вриједности од 7.256 KM, два конкурентска захтјева вриједности од 58.260 KM и три отворена поступка вриједности 8.152.879 KM).

Набавке се највећим дијелом односе на набавку радова редовног и зимског одржавања аутопута (4.352.879 KM), стручнотехничког надзора над пројектовањем и изградњом аутопута Рача-Бијељина (3.800.000 KM), набавку тагова за електронску наплату путарине (979.400 KM), услуге медијског представљања и извјештавања о пројектима предузећа (605.000 KM), као и правног савјетовања и заступања (960.000 KM), које су изузете од примјене Закона о јавним набавкама.

Ревизијским испитивањем обухваћено је девет поступака набавки укупне вриједности од 8.746.060 KM, проведених путем два директна споразума (11.980 KM), два поступка путем конкурентског захтјева (65.944 KM) и пет отворених поступака (8.668.135 KM), односно 69% од уговорених вриједности набавки.

Ревизијом је утврђено да Предузеће није проводило поступке јавних набавки за набавке ресторанских, поштанских, услуга коришћења фиксне и мобилне телефоније и услуге интернета у укупном у износу од 155.408 KM, што није у складу са чланом 6., 17. и 18. Закона о јавним набавкама и Правилником о поступку додјеле уговора о услугама из Анекса II Закона. С обзиром да су за набавке поштанских, услуга коришћења фиксне и мобилне телефоније и услуге интернета у току провођења ревизијских активности проведени поступци јавних набавки, по напријед наведеном основу у овом извјештају није дата препорука.

Препоручује се директору да обезбиједи да се за набавке ресторанских услуга проводе поступци јавних набавки у складу са чланом 6., 17. и 18. Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

Стратегија развоја јавних путева у Републици Српској за период 2016-2025. година, коју је 20.10.2016. године донијела Народна скупштина Републике Српске за период од десет година је основ за управљање и развој путне мреже у Републици Српској и стратешки оквир за доношење програма и планова управљања јавним путевима.

На основу Закључка управе Предузећа, Влада Републике Српске је 23.02.2023. године, истовремено са средњорочним планом пословања Предузећа за период 2023-2025. године, усвојила и План пословања за 2023. годину, којим су планирани укупни приходи у износу од 317.723.399 KM и укупни расходи у износу од 312.624.336 KM.

Предузеће је након годишњег Плана пословања донијело Ребаланс плана пословања за 2023. годину усвојен од стране Скупштине Предузећа дана 11.01.2024. године, којим су планирани укупни приходи у износу од 266.208.915 KM и укупни расходи у износу од 237.698.046 KM.

6. Финансијски извјештаји

Финансијски извјештаји Предузећа припремљени су и презентовани на обрасцима који су прописани Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број 59/22 и 129/22).

Презентовани финансијски извјештаји за 2023. годину садрже кориговане упоредне податаке за 2022. годину, јер је Предузеће у обрасцу Биланс стања, Биланс успјеха, Извјештај о промјенама у капиталу и Биланс токова готовине извршило корекцију упоредних података у колони „претходна година“, ради исказивања ефеката промјене рачуноводствених политика, у складу са МРС 8 Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке. Измјене рачуноводствених политика односе се на третман аутопутева, односно почетно признавање и накнадно вредновање некретнина којим Предузеће управља, а које су у власништву Републике Српске. У складу са раније важећим политикама Предузеће је улагања у изградњу мреже аутопутева и прибављање земљишта за изградњу истих признавало у оквиру нематеријалне имовине у висини преузетих обавеза по основу дугорочних кредита и других краткорочних обавеза на дан преузимања наведених обавеза по Уговору о примопредаји права и обавеза по основу изградње аутопутева у Републици Српској закљученом 16.03.2010. године између Јавног предузећа „Путеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука и Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука. Ефекат рекласификације мреже аутопутева је корекција набавне вриједности нематеријалне имовине у износу од 1.640.806.851 КМ и исправке вриједности у износу од 858.896.476 КМ.

Такође, амортизација нематеријалне имовине (права управљања аутопутевима) вршена је на начин да годишња амортизација буде једнака износу обавеза које је Предузеће у току обрачуноског периода обавезно платити на име отплате кредитних и других обавеза насталих по основу улагања у изградњу аутопутева. У складу са рачуноводственим политикама усвојеним у току 2023. године, сва улагања у мрежу аутопутева се амортизују пропорционално у складу са корисним вијеком средства, по ком основу је коригована позиција нераспоређене добити ранијег периода у износу од 611.148.426 КМ. Укупан ефекат корекција нераспоређене добити ранијег периода, укључујући и корекције за разграничене приходе, износи 640.477.014 КМ.

Предузеће је разлику између вриједности имовине и преузетих обавеза које је евидентирало по евиденцијама преузетим од ЈП „Путеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука презентовало у корист осталог капитала у оквиру основног капитала у складу са параграфом 109 МРС 1 Презентација финансијских извјештаја с обзиром да је Влада Републике Српске у функцији власника оба предузећа, имовину уступила Предузећу на располагање, без права власништва. Према наведеном параграфу промјене на капиталу ентитета, између почетка и краја извештајног периода, одражавају повећање или умањење нето средстава у току периода.

Финансијски извјештаји Предузећа усвојени су од стране Управе одлуком о усвајању од 23.02.2024. године. Надзорни одбор је извјештаје усвојио на сједници од 27.02.2024. године, а Скупштина Предузећа је наведене извјештаје усвојила Закључком од 06.06.2024. године.

6.1. Биланс успјеха

У обрасцу Биланс успјеха исказани су укупни приходи у износу од 157.100.071 КМ, што је за 41% ниже у односу на Ребаланс плана пословања, док су укупни расходи исказани у износу од 62.354.270 КМ, што је за 74% ниже у односу на Ребаланс плана пословања. Добит прије опорезивања исказана је у износу 94.745.801 КМ, а нето добит периода у износу од 93.064.711 КМ.

6.1.1. Пословни приходи и расходи

6.1.1.1. Пословни приходи

Пословни приходи су исказани у износу од 155.886.533 КМ, а чине их приходи од продаје робе, пружених услуга и остали пословни приходи.

Приходи од продаје робе исказани су у износу од 145.078 КМ и односе се на приходе од продаје уређаја за аутоматско плаћање путарине (ТАГ уређај).

Приходи од пружених услуга исказани су у износу од 35.878.503 КМ и у потпуности се односе на наплату путарине као накнаде за употребу и коришћење аутопута, и то наплата путарине путем електронске наплате путарине (ЕНП) у износу од 9.327.440 КМ, наплата у конвертибилним маркама (21.342.353 КМ), наплата у ефективном страном новцу (ЕУР) у износу од 4.639.556 КМ и путарина за коју је остварено право ослобађања плаћања путарине у износу од 569.152 КМ. Уредбом о висини путарине („Службени гласник Републике Српске“, број 89/19 и 81/22) утврђена је висина путарине за коришћење аутопутева по класама возила, начин и средства плаћања путарине и стимулативни модел плаћања за електронску наплату путарине.

Остали пословни приходи исказани су у износу од 119.862.952 КМ и највећим дијелом односе се на приходе по основу дијела акциза у износу од 118.924.679 КМ, остварене по основу члана 35. Закона о акцизама у БиХ (“Службени гласник БиХ”, број 49/09, 49/14, 60/14, 91/17 и 50/22) по којем се путарина као врста индиректног пореза плаћа у износу од 0,20 КМ из цијене нафте и нафтних деривата за изградњу аутопутева.

Приходи од намјенских извора финансирања у износу од 125.152 КМ односе се на приходе по основу рефундације накнаде плате за вријеме коришћења породилског боловања од Јавне установе Јавни фонд за дјечију заштиту Републике Српске у износу од 56.406 КМ и накнаде плате за вријеме привремене спријечености за рад од Фонда здравственог осигурања Републике Српске у износу од 68.746 КМ.

6.1.1.2. Пословни расходи

Пословни расходи исказани у износу од 39.142.696 КМ односе се на набавну вриједност продате робе, трошкове материјала, трошкове енергије и горива, трошкове плата, накнада плата и осталих личних примања, трошкове производних услуга, трошкове амортизације и резервисања, нематеријалне трошкове и трошкове пореза и доприноса.

Набавна вриједност продате робе исказана је у износу од 200.602 КМ и односи се на набавну вриједност продатих уређаја за електронску наплату путарине - ТАГ уређаја.

Трошкови материјала исказани су у износу од 286.783 КМ, а односе се на трошкове материјала за израду учинака (119.484 КМ) и трошкове осталог материјала (167.299 КМ).

Трошкови материјала за израду учинака односе се на магнетне картице набављене за потребе наплате путарине (90.632 КМ) и материјал за рад са новцем (28.853 КМ).

Трошкови осталог материјала највећим дијелом се односе на материјал и дијелове утрошене за текуће одржавање основних средстава (57.663 КМ) и утрошен остали режијски материјал (59.636 КМ).

Трошкови горива и енергије исказани су у износу од 1.062.281 КМ и односе се на утрошено гориво за службена моторна возила (93.187 КМ) и трошкове електричне енергије (969.048 КМ).

Трошкови плата, накнада плата и осталих личних примања исказани су у износу од 11.356.458 КМ и односе се на трошкове бруто плата запослених (8.524.083 КМ) и трошкове осталих личних примања (2.832.375 КМ).

Трошкови бруто плата запослених односе се на трошкове бруто плата запослених (7.123.031 КМ), бруто накнада (1.148.166 КМ), бруто накнада члановима управног и надзорног одбора (145.669 КМ) и бруто накнада чланова одбора за ревизију, других одбора и комисија (107.216 КМ).

Обрачун плата, накнада и других примања у Предузећу прописан је Законом о раду, Колективним уговором за запослене у Предузећу из 2022. и 2023. године, Правилником о висини, условима и начину исплаћивања накнаде члановима управе и Одлуком о утврђивању увећања плате, висине примања по основу рада и висине помоћи раднику („Службени гласник Републике Српске”, број 53/16, 12/22 и 39/22).

Одлуком Надзорног одбора члановима управе признато је право на новчану награду за извршење плана и резултата пословања предузећа у 2022. години.

Предузеће је током 2023. године извршило увећање плате по основу радног учинка за 159 запослених за које претходно није сачињен појединачан план ни реализација наведеног плана рада, што није у складу са чланом 103. став (2) и (3) Колективног уговора у Предузећу, којим је прописано да се радни учинак одређује на основу реализације појединачног плана рада који утврђује директор и извршни директор у складу са Планом пословања.

Трошкови бруто плата и накнада прецијењени су у износу од 117.179 КМ, а потцијењени су трошкови бруто осталих личних примања у наведеном износу, јер је накнада члановима управе за остварене резултате у раду евидентирана на трошкове бруто накнада члановима управног и надзорног одбора, што није у складу са чланом 44. став (8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број 104/21 и 59/22).

Трошкови бруто накнада члановима надзорног одбора односе се на бруто накнаде за чланове надзорног одбора у складу са Одлуком о мјесечној накнади за рад члановима надзорног одбора из 2020. године.

Трошкови осталих личних примања највећим дијелом односе се на трошкове отпремнина (36.648 КМ), јубиларних награда (2.929 КМ), помоћ запосленима у складу са прописима о раду (171.310 КМ), трошкове превоза запослених на посао и са посла (470.364 КМ), трошкове топлог оброка (749.162 КМ) и трошкове регреса и зимнице (1.355.329 КМ).

Трошкови производних услуга исказани су у износу од 7.836.493 КМ, а односе се на трошкове услуга на изради учинака (11.903 КМ), транспортних услуга (119.355 КМ), услуга одржавања (4.249.092 КМ), закупа (113.320 КМ), рекламе и пропаганде (2.437.487 КМ) и трошкове осталих услуга (905.335 КМ).

Трошкови транспортних услуга се односе на трошкове поштанских (19.135 КМ), услуга коришћења телефона (53.463 КМ) и интернета (45.775 КМ). Кориштење мобилних телефона регулисано је Одлуком о условима и начину коришћења мобилних телефона и картица за мобилни телефон, којим су утврђени лимити потрошње за мобилне телефоне у распону од 30 - 200 КМ, одобрене у висини мјесечне претплате.

Трошкови услуга одржавања се односе на трошкове редовног и зимског одржавања аутопутева (3.733.608 КМ) по уговору са Козарапутеви д.о.о. Приједор, одржавања опреме (337.509 КМ), возила (42.892 КМ) и сталних средстава (135.083 КМ).

Трошкови по основу одржавања опреме настали у току 2022. године у износу од 52.745 КМ евидентирани су у пословним евиденцијама Предузећа у 2023. години, што није у складу са обрачунском основом рачуноводства, односно параграфом 27 и 28 МРС 1 Презентација финансијских извјештаја. Због претходно наведеног, трошкови

производних услуга су прецијењени, а нето добит текуће године потцијењена у износу од 52.745 КМ.

Трошкови рекламе и пропаганде исказани су у износу од 2.437.487 КМ и највећим дијелом односе се на трошкове спонзорства.

Трошкови осталих услуга исказани су у износу од 905.335 КМ и највећим дијелом се односе на услуге физичког обезбјеђења објеката за наплату путарине на наплатним станицама и услуге пратње и обезбјеђења новца са наплатних мјеста у износу од 799.219 КМ.

Трошкови амортизације исказани су у износу од 16.690.865 КМ и у износу од 15.870.483 КМ односе се на трошкове амортизације осталих грађевинских објеката - аутопутева, над којим предузеће има право управљања, без права власништва, обрачунате по пропорционалној методи, а у складу са корисним вијеком средства. Предузеће је на дан 01.01.2024. године из ванбилансне евиденције вођене за потребе Министарства финансија Републике Српске преузело податаке о објектима и опреми који се односе на аутопутеве, на основу чега је извршен и обрачун амортизације за 2023. годину и ефекат корекције за ранији период у складу са амортизационим стопама усвојеним новим рачуноводственим политикама (тачка 6. извјештаја).

Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса) исказани у износу од 1.345.288 КМ, односе се на трошкове осталих услуга (700.381 КМ), репрезентације (121.528 КМ), премија осигурања (41.310 КМ), платног промета (177.018 КМ), чланарина (40.860 КМ) и остале нематеријалне трошкове (264.190 КМ).

Трошкови осталих услуга највећим дијелом се односе на адвокатске услуге у износу од 410.333 КМ исказане по основу ангажовања адвокатских канцеларија за давање правних савјета и заступање Предузећа у судским, управним и извршним поступцима.

Трошкови репрезентације се односе на угоститељке услуге (72.741 КМ), поклоне (12.518 КМ) и остале трошкове репрезентације (36.268 КМ), остварене на основу Одлуке о кориштењу средстава за репрезентацију којом је дефинисано право на трошкове репрезентације чланова Управе.

Трошкови пореза и доприноса исказани су у укупном износу од 187.904 КМ и највећим дијелом односе се на накнаду за шуме (109.985 КМ), за противпожарну заштиту (46.769 КМ) и трошкове доприноса за запошљавање инвалида (17.591 КМ).

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **пословни расходи презентују у обрачунском периоду коме припадају, сходно захтјевима МРС 1 Презентација финансијских извјештаја (параграф 27 и 28),**
- **трошкови осталих личних примања класификују у складу са чланом 44. став (8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,**
- **увећање плате по онову радног учинка врши на основу реализације појединачног плана рада сходно члану 103. Колективног уговора у Јавном предузећу „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука.**

6.1.1.3. Пословни добитак/губитак

Пословни добитак исказан је у износу од 116.743.837 КМ и представља разлику између пословних прихода (155.886.533 КМ) и пословних расхода (39.142.696 КМ). По налазу ревизије пословни добитак потцијењен је у најмањем износу од 52.745 КМ за трошкове производних услуга из ранијег периода.

6.1.2. Финансијски приходи и расходи

6.1.2.1. Финансијски приходи

Финансијски приходи исказани су у износу од 599.897 KM и односе се на приходе од камате на орочене депозите у банкама у износу од 463.778 KM и позитивне курсне разлике у износу од 136.119 KM.

6.1.2.2. Финансијски расходи

Финансијски расходи исказани су у износу од 21.976.837 KM и највећим дијелом се односе на расходе камата на дугорочне кредите (тачка 6.2.2.2. извјештаја) у износу од 20.817.255 KM и расходе затезних камата у износу од 1.132.757 KM, евидентирани по основу исплате затезних камата у вези са експропријацијом земљишта. Одлуком Управе Предузећа из 2022. године Предузеће је извршило обрачун и исплату затезних камата у правоснажним поступцима рјешавања имовинско-правних односа за потребе изградње дионица аутопутева.

6.1.3. Добитак/губитак редовне активности

Добитак редовне активности исказан је у износу од 95.366.897 KM и представља збир пословног добитка (116.743.837 KM) и финансијских прихода (599.897 KM) умањених за финансијске расходе (21.976.837 KM). По налазу ревизије пословни добитак потцијењен је у најмањем износу од 52.745 KM за трошкове производних услуга из ранијег периода.

6.1.4. Остали добици и губици

Остали приходи и добици исказани су у износу од 608.912 KM, а остали расходи и губици у износу од 1.233.072 KM, те је остварен губитак по основу осталих прихода и расхода у износу од 624.160 KM.

Остали приходи и добици највећим дијелом се односе на приход по основу укидања неискоришћених резервисања за судске спорове у износу од 483.738 KM као разлика процијењене вриједности судских спорова на дан 31.12.2023. године у односу на раније укалкулисану вриједност.

Остали расходи и губици исказани су у износу од 1.233.072 KM и односе се на расходе по основу директног отписа потраживања од купаца (973.505 KM) и остале расходе (258.677 KM). Предузеће је за правна и физичка лица која су ослобођена плаћања путарине сходно члану 66. Закона о јавним путевима извршило директан отпис потраживања у износу од 732.369 KM.

6.1.5. Нето добит и губитак периода

Предузеће је исказало нето добит текуће године у износу од 93.064.711 KM која представља разлику између укупних прихода исказаних у износу од 157.100.071 KM и укупних расхода у износу од 62.354.270 KM умањено за порез на добит у износу од 1.681.090 KM. По налазу ревизије пословни добитак потцијењен је у најмањем износу од 52.745 KM (тачка 6.1.1.3. и 6.1.3. извјештаја).

6.2. Биланс стања

У Билансу стања на дан 31.12.2023. године исказане су билансна актива и билансна пасива.

6.2.1. Билансна актива

Билансна актива исказана је у нето износу од 1.992.807.757 KM (брutto вриједности у износу од 2.109.046.635 KM и исправке вриједности у износу од 116.238.878 KM), а чине је стална и текућа средства. По налазу ревизије билансна актива је прецијењена

у износу од од 8.967 КМ по основу пореза на додату вриједност исказаног у расходима из претходне године (тачка 6.1.1.2. и 6.2.1.3. извјештаја).

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства су исказана у бруто вриједности од 2.073.472.836 КМ, исправке вриједности у износу од 114.169.135 КМ и нето вриједности од 1.959.303.701 КМ.

Нематеријална средства исказана су у бруто вриједности у износу од 1.024.564 КМ и исправци вриједности у износу од 1.012.998 КМ, односно нето вриједности од 11.566 КМ, а односе се на улагања у рачунарске програме набављене у ранијем периоду.

Некретнине, постројења и опрема исказане су у бруто вриједности од 2.053.748.272 КМ, исправке вриједности од 104.456.137 КМ и нето вриједности од 1.949.292.135 КМ, а чине их грађевински објекти, постројења и опрема, остале некретнине, постројења и опрема, улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми и аванси у некретнине, постројења и опрему у припреми.

Грађевински објекти исказани у нето вриједности од 5.124.199 КМ односе се на пословну зграду у улици Васе Пелагића и пословни простор у улици Веселина Маслеше у Бањалуци уступљен без накнаде од ЈП „Путеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука у 2017. години.

Постројења и опрема исказани су у нето вриједности од 1.428.612 КМ, а односе се на путничка и теретна службена моторна возила, канцеларијску опрему и намјештај и опрему за гријање и хлађење.

Остале некретнине, постројења и опрема исказани су у нето вриједности од 1.521.516.164 КМ и односе се на вриједност аутопутева (укупна вриједност грађевинских објеката и припадајуће опреме) који су употреби, било да су резултат улагања извршених од стране Предузећа или су стечена по основу Уговора о примопредаји права и обавеза по основу изградње аутопутева у Републици Српској закљученог 2010. године између ЈП "Путеви Републике Српске" д.о.о. Бања Лука и ЈП "Аутопутеви Републике Српске" д.о.о. Бања Лука, на који је Влада Републике Српске у функцији скупштине оба предузећа дала сагласност Одлуком од 24.03.2010. године. Аутопутеви су јавно добро у власништву Републике Српске, а право управљања и повјеравање послова грађења, реконструкције, рехабилитације, одржавања и заштите аутопутева и брзих путева врши Предузеће у складу са чланом 16. став (3) Закона о јавним путевима. По Мишљењу Министарства финансија Републике Српске од 28.12.2023. године, а на основу усвојених нових рачуноводствених политика у складу са МРС 16 Некретнине, постројења и опрема, власништо над имовином није неопходан услов да Предузеће призна имовину у билансу стања, уколико управља истом, уколико очекује прилив будућих економских користи од некретнине и уколико се набавна вриједност/цијена коштања некретнине може поуздано одмјерити. Како је наведено у тачки 6. извјештаја, Предузеће је ретроспективном примјеном промјене рачуноводствених политика извршило пренос вриједности аутопутева са нематеријалне имовине на остале некретнине, постројења и опрему, којом су повећане вриједности осталих некретнина у употреби у износу од 1.619.093.502 КМ, а инвестиција у аутопутеве у току у износу од 199.771.213 КМ. Са стањем на дан 31.12.2023. године није успостављена помоћна евиденција сталних средстава, што није у складу са чланом 11. став (6) и (7) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске којима су прописане помоћне књиге, као аналитичке евиденције које се воде за одређене билансне позиције, односно прописано је да број и садржај помоћних књига, начин њиховог вођења и повезивања са главном књигом уређује правно лице својим општим актом. Предузеће је са стањем на дан 01.01.2024. године преузело податаке о објектима и опреми који се односе на аутопутеве из ванбилансне евиденције формиране за потребе извјештавања Министарства финансија Републике Српске. Предузеће није дефинисало критеријуме за признавање објеката

и опреме аутопутева, како је прописано параграфом 9 МРС 16 Некретнине постројења и опрема, по којем, с обзиром да стандард не прописује јединицу мјере за признавање, односно шта чини једну некретнину, постројење и опрему, неопходно је расуђивање у примјени критеријума за признавање, на околности специфичне за неки ентитет.

Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми исказана су у нето износу од 86.401 КМ и односе се на дугорочни закуп пословног простора изнајмљен за потребе ПЈ Бијељина, по вриједности која је једнака дисконтованој вриједности свих будућих плаћања у периоду најма.

Аванси и некретнине, постројења и опрема у припреми исказани су у бруто и нето износу од 421.136.759 КМ, а односе се на улагања у експропријацију земљишта, планску и пројектну документацију и извођење радова на објектима у изградњи (Коридор Vc, дионице аутопута Бања Лука-Приједор и Вукосавље-Рача и брзи пут Бијељина-Соколац).

Дугорочни финансијски пласмани су исказани у бруто износу од 18.700.000 КМ, исправке вриједности од 8.700.000 КМ и нето вриједности од 10.000.000 КМ, а односе се на дугорочно орочене депозите код финансијских организација у износу од 10.000.000 КМ, орочене на периоде у распону од 12 мјесеци до 37 мјесеци и за дугорочно орочена средства код Банке Српске а.д. - у стечају, Бања Лука, за која је извршена исправка вриједности у 100% износу (8.700.000 КМ).

Препоручује се директору да обезбиједи да се интерним актом дефинишу критеријуми за признавање осталих грађевинских објеката (аутопутева) утврђивањем јединице мјере за њихово признавање у складу са параграфом 9 МРС 16 Некретнине, постројења и опрема и успоставе помоћне евиденције осталих грађевинских објеката (аутопутеви) у складу са чланом 11. став (6) и (7) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

6.2.1.2. Одложена пореска средства

Предузеће нема исказана одложена пореска средства, иако постоји основ да таква средства постоје, јер се усвојене стопе амортизације сталних средстава у сврхе финансијског извјештавања Предузећа значајно разликују од стопа амортизације наведених у Правилнику о амортизацији сталних средстава у пореске сврхе („Службени гласник Републике Српске“, број 96/17), што није у складу са параграфом 16 - 18 МРС 12 Порези на добитак (тачка 6.2.2.2. извјештаја).

Препоручује се директору да обезбиједи да се исказују одложена пореска средства/обавезе у складу са параграфом 16 - 18 МРС 12 Порези на добитак.

6.2.1.3. Текућа средства

Текућа средства су исказана у бруто вриједности од 35.573.799 КМ, исправке вриједности од 2.069.743 КМ и нето вриједности од 33.504.056 КМ, а чине их залихе, краткорочна потраживања, краткорочни финансијски пласмани, готовина и готовински еквиваленти, порез на додатну вриједност и краткорочна разграничења.

Залихе су исказане у износу од 1.332.035 КМ, а односе се на залихе материјала (149.898 КМ), залихе робе (904.096 КМ) и дате авансе (278.041 КМ).

Залихе материјала односе се на материјал за израду учинака у складишту (102.716 КМ), резервне дијелове у складишту (2.208 КМ) и остали материјал у складишту (44.972 КМ).

Залихе робе у потпуности се односе на залихе електронских уређаја за наплату путарине (ТАГ).

Дати аванси се односе на авансе дате у земљи (69.744 КМ) за пројекте у изградњи и у иностранству за консултантске услуге (208.295 КМ).

Краткорочна средства изузев залиха и сталних средстава намијењених продаји исказана су у износу од 34.241.764 КМ бруто вриједности, 2.069.743 КМ исправке вриједности и 32.172.021 КМ нето вриједности, а односе се на краткорочна потраживања, краткорочне финансијске пласмане, готовинске еквиваленте и готовину, порез на додату вриједност и краткорочна разграничења.

Краткорочна потраживања исказана су у бруто вриједности од 2.067.023 КМ, исправке вриједности од 1.119.743 КМ и нето вриједности од 947.280 КМ, а чине их купци у земљи (910.460 КМ), купци из иностранства (2.463 КМ), потраживања из специфичних односа (бруто и исправка вриједности од 50.988 КМ) и остала краткорочна потраживања (34.357 КМ).

Потраживања од купаца у земљи исказана су у износу од 910.460 КМ по основу потраживања за накнаду употребе и кориштење аутопутева од стране правних и физичких лица у земљи. Правилником о организацији система наплате, начину, контроли и поступку наплате путарине дефинисана је наплата путарине у готовини (КМ или ЕУР), плаћање преко рачуна и плаћање банковним и кредитним картицама за наплату путарине путем магнетних картица и електронске наплате путарина (ЕНП). На крају мјесеца врши се признавање потраживања и прихода за пружену услугу. Рачуноводственим политикама Предузећа није дефинисан обрачунски период за који се врши признавање потраживања и прихода.

За извршену наплату путарине за посљедња три календарска дана 2023. године није вршен полог пазара из благајни и пренос средстава на трансакциони рачун Предузећа за наплату реализовану путем банковних картица, односно није извршено евидентирање наплате потраживања од купаца. Исказивање потраживања од купаца у финансијским извјештајима Предузећа са стањем на дан 31.12.2023. године која су наплаћена није у складу са захтјевима МСФИ 15 Приход од уговора са купцима (параграф 31 и 105). По наведеном основу потраживања од купаца у земљи су прецијењена у износу од 357.756 КМ, а потцијењени су готовина у благајни у износу од 282.709 КМ и остала краткорочна разграничења у износу од 75.047 КМ (за картично плаћање).

Потраживања из специфичних послова исказана су у бруто и исправци вриједности у износу од 50.988 КМ по основу потраживања од ЈП „Путеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука, а на основу међусобног потраживања по основу пребијања обавеза и потраживања из ранијег периода.

Остала краткорочна потраживања исказана су у бруто вриједности од 1.103.112 КМ, исправке вриједности од 1.068.755 КМ и нето вриједности од 34.357 КМ и највећим дијелом односе се на сумњива и спорна потраживања од Банке Српске а.д. - у стечају, Бања Лука у износу од 827.619 КМ, за средства затечена на банковном рачуну на дан проглашења стечаја.

Краткорочни финансијски пласмани исказани су у бруто вриједности од 7.950.000 КМ, исправке вриједности од 950.000 КМ и нето вриједности од 7.000.000 КМ и у потпуности се односе на орочене депозите чији је рок доспијећа на датум извјештавања до годину дана. Исправка вриједности потраживања финансијских средстава по амортизованој вриједности у износу од 950.000 КМ се у потпуности односи на орочена средства у Банци Српске а.д. - у стечају, Бања Лука.

Готовина и готовински еквиваленти исказани су у износу од 10.744.903 КМ, а односе се на средства на банковним рачунима (10.714.980 КМ), издвојена новчана средства (2.946 КМ) и благајну (26.974 КМ).

Готовина је потцијењена за износ од 282.709 КМ, јер Предузеће није исказало новчана средства од наплате путарине у готовини за посљедња три дана 2023. године, што није у складу са чланом 22. став (8) и (9) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Благајничко пословање Предузећа и управљање готовим новцем није вршено у складу са чланом 8. Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем („Службени гласник Републике Српске“, број 86/12, 10/14 и 7/23) и чланом 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, јер у помоћној књизи није исказано стање и промјене на готовини, а документација није достављена књиговодству на књижење у прописаном року.

Порез на додату вриједност исказан је у износу од 3.606.100 КМ и највећим дијелом односи се на потраживања за порез на додату вриједност од Управе за индиректно опорезивање БиХ по основу поврата пореза на додату вриједност, који је обрачунат на услуге добављача из иностранства у складу са чланом 29. став (1) тачка 4. Закона о порезу на додату вриједност. Порез на додату вриједност је прецијењен за износ од 8.967 КМ по основу услуга које су настале у 2022. години (тачка 6.1.1.2. извјештаја).

Краткорочна разграничења исказана су у износу од 9.873.738 КМ, а односе се на унапријед плаћене расходе (108.758 КМ), потраживања на обрачунате, ненаплаћене приходе од путарина - акциза (9.575.779 КМ) и камата на орочена новчана средства (150.708 КМ) и остала временска разграничења (38.491 КМ). По налазу ревизије краткорочна разграничења су потцијењена у износу од 75.047 КМ због исказаних потраживања која су наплаћена.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **потраживања од купаца која су наплаћена не исказују на дан састављања финансијских извјештаја сходно захтјевима МСФИ 15 Приход од уговора с купцима (параграф 31 и 105),**
- **благајничко пословање врши у складу са чланом 8. Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем и вођење помоћне књиге благајне врши у складу са чланом 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.**

Препоручује се Надзорном одбору да обезбиједи да се рачуноводственим политикама дефинише обрачунски период за признавање потраживања и прихода.

6.2.2. Билансна пасива

Билансна пасива исказана је у износу од 1.992.807.757 КМ, а чине је капитал, дугорочна резервисања и дугорочне обавезе и краткорочне обавезе и краткорочна резервисања. По налазу ревизије билансна пасива је прецијењена у износу од 8.967 КМ по основу пореза на додату вриједност исказаног у расходима из претходне године (тачка 6.1.1.2. и 6.2.1.3. извјештаја).

6.2.2.1. Капитал

Капитал је на дан 31.12.2023. године исказан у укупном износу од 1.155.044.019 КМ, а чине га основни капитал, резерве и нераспоређена добит.

Основни капитал исказан је у износу од 191.383.433 КМ, а односи се на државни капитал у износу од 10.000 КМ усаглашен са уговореним (уписаним) и уплаћеним капиталом према Рјешењу Окружног привредног суда у Бањалуци и остали основни капитал у износу од 191.373.433 КМ.

Остали основни капитал исказан је у финансијским извјештајима Предузећа у току 2023. године као резултат улагања власника предузећа, односно Владе Републике

Српске за имовину (аутопутеве) уступљену на располагање Предузећу у ранијем периоду. Вриједност имовине преузете по подбилансу са ЈП Путеви Републике Српске је у ранијем периоду била исказана као нематеријална права у висини преузетих обавеза. Ретроспективном примјеном промјене рачуноводствених политика у складу са МРС 8 Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке извршено је признавање имовине у пуном износу преузетих права (улагања) извршених од стране власника (Републике Српске) у оквиру материјалне имовине умјесто у висини дијела преузетих обавеза исказана разлика је евидентирана као остали основни капитал (тачка 6. и 6.2.1.1. извјештаја).

Резерве Предузећа исказане су у износу од 161.220.201 КМ, а чине их законске резерве (77.670.446 КМ) и остале резерве (83.549.755 КМ).

Нераспоређена добит исказана је у износу од 802.440.385 КМ, а односи се на нераспоређену добит ранијих година (709.375.674 КМ) и нераспоређену добит текуће године (93.064.711 КМ) исказану у Билансу успјеха као разлику између укупних прихода (157.100.071 КМ) и укупних расхода (62.354.270 КМ), кориговану за порез на добит (1.681.090 КМ). У току 2023. године нераспоређена добит ранијих година је повећана у износу од 611.148.426 КМ по основу ефекта укупних корекција измијењених рачуноводствених политика са стањем на дан 01.01.2022. године (најранији презентовани период - тачка 6. извјештаја). Влада Републике Српске у функцији Скупштине Предузећа је 10.08.2023. године донијела Одлуку о расподјели добити остварене у 2022. години у укупном износу од 2.942.937 КМ, од чега се износ од 2.648.644 КМ расподјељује у законске и остале резерве и износ од 294.294 КМ за донације.

По налазу ревизије нераспоређена добит текуће године потцијењена је у најмањем износу од 52.745 КМ за пословне расходе који се односе на претходну годину евидентирани у току 2023. године.

6.2.2.2. Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе

Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе су исказане у износу од 481.757.016 КМ, а односе се на дугорочна резервисања (13.011.276 КМ), на дугорочне обавезе (411.634.212 КМ) и на разграничене приходе и примљене донације (57.111.528 КМ).

Дугорочна резервисања се у износу од 12.230.704 КМ односе на остала дугорочна резервисања по основу задржаних ретенција за извођење радова за изградњу фазе I и II коридора Vc кроз Републику Српску, аутопута Рача-Бијељина. Поред наведених, остала дугорочна резервисања су исказана и по основу резервисања на име покренутих судских спорова у износу од 264.877 КМ, за које је Предузеће процијенило негативан исход.

Резервисања за накнаде и бенефиције за запослене (515.696 КМ) односе се на резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију запослених у износу од 154.710 КМ и за јубиларне награде запослених у износу од 360.985 КМ, утврђена на основу актуарског обрачуна овлашћеног актуара од 16.02.2024. године.

Дугорочне обавезе се односе на дугорочне кредите у иностранству и остале дугорочне обавезе, укључујући разграничења. Дугорочни кредити у иностранству (411.547.811 КМ) односе се на обавезе по кредитима из средстава Европске инвестиционе банке (ЕИБ - три кредита) и Европске банке за обнову и развој (ЕБРД - четири кредита) за финансирање изградње аутопутева у Републици Српској.

Дугорочни кредит ЕИБ 82135 из децембра 2013. године за изградњу аутопута Бања Лука - Добој, дионица Прњавор - Бања Лука, одобрен је у износу од 312.932.800 КМ (160.000.000 ЕУР), а Закључком Владе Републике Српске из 2017. године Предузећу је дата сагласност за додатни кредит у износу од 47 милиона ЕУР-а. Наведена средства су повучена у току 2019. године, и евидентирана као нови кредит ЕИБ 83977,

намијењен за финансирање завршетка радова на изградњи аутопута Бања Лука – Добој. Дугорочне обавезе по овим кредитима са стањем на дан 31.12.2023. године исказане су у износу од 269.441.318 КМ (82135) и у износу од 91.924.010 КМ (83977).

Друга кредитна обавеза Предузећа према ЕИБ-у (23225) је по основу преузетог кредита од ЈП „Путеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука за изградњу аутопута Бања Лука - Градишка. Уговор је закључен 2005. године, а уговорена вриједност износи 127.128.950 КМ (65.000.000 ЕУР). Дугорочна обавеза са стањем на дан 31.12.2023. године по овом кредиту исказана је у износу од 50.182.483 КМ.

По кредитном уговору са ЕБРД-ом за изградњу Маховљанске петље уговор је закључен у децембру 2009. године, а уговорени износ је 41.072.430 КМ (21.000.000 ЕУР).

Дана 26.12.2012. години Предузеће је са ЕБРД-ом потписало Уговор о зајму (Бања Лука-Добој-I фаза), број 41370, који је са анексима I и II закључен у укупном износу од 195.000.000 ЕУР-а.

Са ЕБРД-ом је 2017. године потписан Уговор о зајму (Коридор Vc - I фаза Јоховац - уданка), број 49053 у износу од 70.000.000 ЕУР-а.

Уговор о зајму за изградњу дионице аутопута на Коридору Vc - обилазница Добој закључен је у току 2019. године, са Европском банком за обнову и развој (50603), а на Републику Српску се односи износ од 150 милиона ЕУР-а.

Каматне стопе по овим кредитима су варијабилне и везане за вриједност Еурибор-а, а отплата кредита се врши у полугодишњим ратама.

Почетком 2023. године потписан је Уговор за финансирање, пројектовање и изградњу дионице аутопута Брчко - Бијељина, на износ од 350.000.000 КМ са трошковима финансирања.

Предузеће је извршило рекласификацију дугорочних у краткорочне кредитне обавезе по основу кредита са ЕБРД-ом. Због кршења одређених финансијских показатеља (ковенанти) у складу са параграфом 74 МРС 1 Презентација финансијских извјештаја, иако послје краја извјештајног периода, а прије одобравања финансијских извјештаја за објављивање, повјерилац није захтијевао наплату као послједицу кршења тражених финансијских показатеља.

6.2.2.3. Разграничени приходи и примљене донације

Примљене донације су исказане у износу од 57.111.529 КМ и у потпуности се односе на различите врсте донираних основних средстава.

Највећи дио донираних средстава односи се на средства донирана у ранијим периодима, од чега се на грант повезан са кредитом од Европске банке за обнову и развој односи износ од 29.439.673 КМ. Наведена средства су у ранијем периоду призната у оквиру текућих прихода, па је ретроспективном примјеном рачуноводствених политика усвојених у 2023. години извршена корекција признавањем у оквиру разграничених прихода, а на терет нераспоређене добити. Са стањем на дан 31.12.2023. године разграничени приход износи 28.825.583 КМ.

У складу са Споразумом о финансирању пројекта донаторским средствима у оквиру механизма сарадње по Споразуму о успостављању специјалних паралелних односа између Републике Српске и Републике Србије, закљученог дана 25.08.2022. године између Предузећа и Министарства финансија Републике Српске, а на основу Одлуке о прихватању донаторских средстава Владе Републике Србије („Службени гласник Републике Српске“, број 79/22), Предузећу је дозначен износ од 19.558.300 КМ. Наведена средства су такође призната у оквиру разграничених прихода, а на терет

нераспоређене добити, у складу са MPC 8, а у вези са усвојеним рачуноводственим политикама у 2023. години.

Предузећу су Одлуком о измјенама и допунама одлуке о одређивању приоритетних пројеката из програма јавних инвестиција Републике Српске за финансирање из Буџета у 2022. години, са расподјелом средстава („Службени гласник Републике Српске“, број 45/22) дозначена средства у укупном износу од 13.000.000 КМ, која су у коригованим извјештајима за 2022. годину призната у корист осталог капитала, а у складу са MPC 1 (параграф 109), а у вези са промјенама које проистичу из трансакција са власницима капитала који дјелују у својству власника капитала (тачка 6.2.2.1. извјештаја).

6.2.2.4. Одложене пореске обавезе

Предузеће нема исказане одложене пореске обавезе, иако постоји основ да такве обавезе постоје (тачка 6.2.1.2. извјештаја).

6.2.2.5. Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања

Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања исказана су у износу од 356.006.722 КМ, а односе се на краткорочне финансијске обавезе, обавезе из пословања, обавезе за плате и накнаде плата, остале обавезе, обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине, обавезе за порез на добит и краткорочна разграничења.

Краткорочне финансијске обавезе исказане су у износу од 331.009.928 КМ и односе се на обавезе по дијелу дугорочних кредита који доспијевају за плаћање у периоду до годину дана, укључујући рекласификацију дугорочних кредита од ЕБРД-а (тачка 6.2.2.3. извјештаја).

Обавезе из пословања исказане су у износу од 15.029.200 КМ и односе се на обавезе за примљене авансе (263.721 КМ), обавезе према добављачима у земљи (11.782.479 КМ), обавезе према добављачима у иностранству (2.889.694 КМ) и остале обавезе из пословања (93.306 КМ).

Обавезе за плате и накнаде плата исказане су у износу од 808.050 КМ, а односе се на обавезе за децембар 2023. године за плате и накнаде (458.370 КМ), порез и доприносе на плате и накнаде плате (245.804 КМ) и остала лична примања (103.874 КМ).

Остале обавезе исказане су у износу од 448.186 КМ и највећим дијелом се односе на додјелу донација из области спорта, културе, социјалне помоћи и хуманитарне сврхе из нето добити предузећа (294.293 КМ), а према Одлуци о расподјели добити за 2022. годину и обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима (145.161 КМ).

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине исказане су у износу од 119.659 КМ и највећим дијелом се односе се на обавезе за накнаду за шуме (57.643 КМ), противпожарну заштиту (24.440 КМ) и обавезе за порез и доприносе према физичким лицима ван радног односа (22.149 КМ).

Обавезе за порез на добит исказане су у износу од 127.495 КМ и у потпуности се односе на обрачунат порез на добит.

Краткорочна разграничења исказана су у износу од 8.464.204 КМ и односе се на обрачунате камате по дугорочним кредитима разграничене са стањем на дан 31.12.2023. годину (6.562.876 КМ) и унапријед наплаћени приход који се односи на наредни обрачунски период (1.901.278 КМ).

6.2.3. Ванбилансна евиденција

Позиције ванбилансне активе и ванбилансне пасиве исказане су у износу од по 791.937.048 КМ. На основу информација објелодањених у Напоменама уз финансијске извјештаје чине их вриједност примљених банкарских гаранција за добро извршење посла, квалитет изведених радова и по основу ретенција (70.114.134 КМ), примљених мјеница у износу од 51.674.136 КМ, одобрених и неискориштених кредита (203.388.652 КМ), датих мјеница (459.380.290 КМ) и улагања Министарства саобраћаја и веза Републике Српске у ранијем периоду (7.379.836 КМ).

6.3. Биланс токова готовине

Укупни приливи готовине Предузећа у 2023. години исказани су у износу од 261.199.686 КМ, док су укупни одливи готовине у наведеном периоду исказани у износу од 265.954.718 КМ.

Нето приливи готовине из пословних активности исказани су у износу од 129.993.079 КМ и представљају разлику између прилива готовине из пословних активности у износу од 186.051.105 КМ и одлива готовине из пословних активности у износу од 56.058.026 КМ.

Нето одливи готовине из активности инвестирања исказани су у износу од 89.303.240 КМ и представљају разлику између прилива готовине из активности инвестирања у износу од 39.315.474 КМ и одлива готовине из активности инвестирања у износу од 128.618.714 КМ.

Нето приливи готовине из активности финансирања исказани су у износу од 45.444.871 КМ и представљају разлику између прилива готовине по основу дугорочних кредита у износу од 29.492.294 КМ и краткорочних кредита у износу од 6.340.813 КМ и одлива готовине из активности финансирања у износу од 81.277.978 КМ по основу отплате дугорочних (74.937.165 КМ) и краткорочних кредита (6.340.813 КМ).

Нето смањење готовине на дан 31.12.2023. године исказано је у износу од 4.755.032 КМ, готовина на почетку обрачуноског периода исказана је у износу од 15.499.932 КМ и готовина на крају обрачуноског периода исказана је у износу од 10.744.903 КМ.

Ревизијом нису утврђене неусклађености у односу на одредбе МРС 7 Извјештај о токовима готовине и Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.4. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањене су информације везане за сталност пословања у складу са параграфом 25 и 26 МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја, односно извршена је процјена способности Предузећа да настави да неограничено послује у складу са начелом сталности пословања.

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

У Напоменама уз финансијске извјештаје за 2023. годину објелодањена је информација да се на дан 31.12.2023. године Предузеће јавља као тужени у судским споровима у износу од 264.877 КМ, док Предузеће нема судских спорова у којима је у својству тужиоца.

Предузеће је за судске спорове исказало дугорочна резервисања у складу са параграфом 14 МРС 37 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (тачка 6.2.2.2. извјештаја) и по истом основу и у истом износу је у Напоменама уз финансијске извјештаје извршено објелодањивање потенцијалних обавеза, што није у складу са параграфом 86 и 89 наведеног стандарда.

У поступцима експропријације у сврху изградње аутопутева у којима је Предузеће инвеститор, а корисника експропријације Владу Републике Српске заступа Правобранилаштво Републике Српске, Предузеће није вршило правовремено усаглашавање информације о поступцима експропријације са евиденцијама Правобранилаштва Републике Српске, на основу којих би се вршила процјена исхода истих и вршило објелодањивање информације о потенцијалним обавезама и потенцијалној имовини према захтјевима (параграф 86 и 89).

Препоручује се директору да обезбиједи да се врши благовремено достављање и усаглашавање информације о поступцима експропријације са евиденцијама Правобранилаштва Републике Српске, те да се процјена исхода истих и објелодањивање информације о потенцијалним обавезама и потенцијалној имовини врши према захтјевима МРС 37 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (параграф 86 и 89).

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје за 2023. годину сачињене су Напомене за период 01.01-31.12.2023. године које пружају неопходне опште податке о Предузећу, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама, као и додатна појашњења појединих позиција у финансијским извјештајима, у складу са чланом 20. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МРС 1 Презентација финансијских извјештаја и других релевантних међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор.

Ревизијски тим

Љиљана Топић, с.р.

Остоја Драгојевић, с.р.

Хелена Драгичевић, с.р.